

Handläggare
Nathan Öhrn
Telefon: 08-508 33 689**Till**
Utbildningsnämnden
2024-10-24

Kärrtorps gymnasium

Beslut om avveckling

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens förslag att stänga antagningen till Kärrtorps gymnasium från och med läsåret 2025/26.
2. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag att befintliga elever på Kärrtorps gymnasium får fortsätta sin utbildning på skolan fram till och med läsåret 2026/27.
3. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag att avveckla Kärrtorps gymnasium efter läsåret 2026/27.

Sammanfattning

Elevantalet och söktrycket till Kärrtorps gymnasium har under flera år minskat. Förvaltningen och skolledningen har gjort ett flertal insatser för att vända trenden, men med begränsad effekt.

Minskande elevantal och minskande klasstorlekar har gjort att skolan har haft ett betydande underskott under ett flertal år. Till det kommer lokalkostnader, där endast hälften av skollokalernas kapacitet används.

Förvaltningens samlade bedömning är att det, trots flertalet insatser, är mycket svårt att vända skolans måluppfyllelse när det gäller utbildningsresultat, som andel elever med examen, genomströmning och betygsutveckling. Skolan har över tid även haft vikande resultat avseende studiemiljön, vilket visas i resultat från elevenkäten om frånvaro, trygghet och studiero. Elevernas nöjdhet med skolan är mycket låg.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag att stänga antagningen till Kärrtorps gymnasium från och med läsåret 2025/26. Fortsatt föreslår utbildningsförvaltningen att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag att befintliga elever på Kärrtorps gymnasium får fortsätta sin utbildning på skolan fram till och med läsåret 2026/27. Utbildningsförvaltningen föreslår avslutningsvis att

UtbildningsförvaltningenHantverkargatan 2F
Box 22049
104 22 Stockholm
Växel 08 508 33 000
Fax
registrator.utbildning@edu.stockholm.se
<https://start.stockholm/>

utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag att avveckla Kärrtorps gymnasium efter läsåret 2026/27.

Bakgrund

Kärrtorps gymnasium var under flera år en av Stockholms största skolor. Efter gymnasiereformen Gy 2011 har skolan tappat i attraktivitet. Elevantalet har sjunkit och skolans elevbakgrundsindex har ökat. Den ändrade elevprofilen har medfört att skolan har fler elever i behov av stödåtgärder. Förvaltningen och verksamheten har genomfört en rad insatser för att vända den negativa resultatutvecklingen och för att göra skolan till ett attraktivt val igen. Insatserna har lett till flera goda resultat, men trots det har inte fler elever valt skolan i gymnasievalet och elevantalet har fortsatt att sjunka. När elevantalet sjönk så minskade lokalbehovet och inför läsåret 2018/19 hyrde förvaltningen ut delar av lokalerna till en extern resursskola. Skolan har 313 elever, vilket inte motsvarar hälften av nuvarande lokalkapacitet. Utvecklingen har påverkat skolans ekonomiska resultat negativt och skolan har haft ett betydande ekonomiskt underskott i ett flertal år. Med bakgrund i detta har förvaltningen valt att sammanställa detta tjänsteutlåtande.

Ärendet

Om Kärrtorps gymnasium

Kärrtorps gymnasium ligger i Skarpnäcks stadsdelsförvaltning. Höstterminen 2024 går 313 elever på skolan. Kärrtorps gymnasium har följande program:

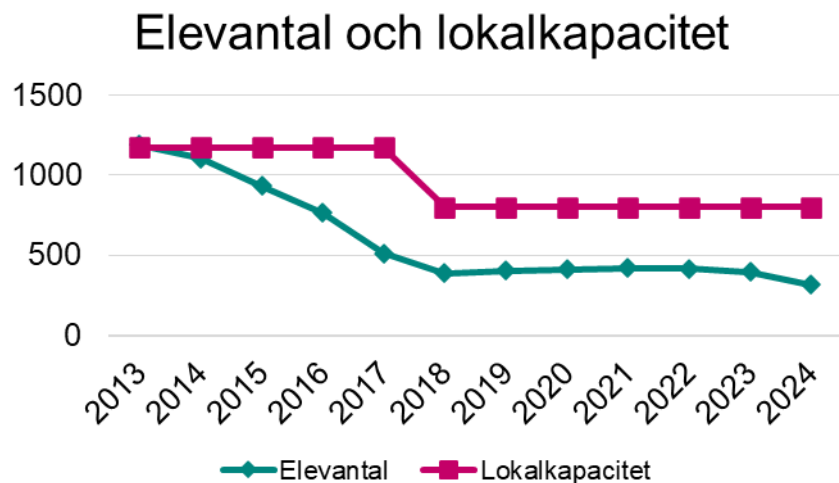
- samhällsvetenskapsprogrammet
- ekonomiprogrammet
- naturvetenskapsprogrammet
- teknikprogrammet
- försäljnings- och serviceprogrammet
- programmet för administration, handel och varuhantering
- språkintröduktion
- programinriktat val
- yrkesintröduktion

De sista eleverna på estetiska programmet tog examen 2015 och ett par förändringar på inriktningsnivå gjordes på naturvetenskapsprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet inför läsårsstart 2014 respektive 2015. Sedan 2022 har skolan och förvaltningen breddat utbudet med försäljnings- och serviceprogrammet och yrkesintröduktion mot försäljnings- och serviceprogrammet, programmet för administration, handel och varuhantering och en spetsutbildning på teknikprogrammet. I första ansökningsomgången till gymnasieskolan 2024 hade programmet för administration, handel och varuhantering två behöriga

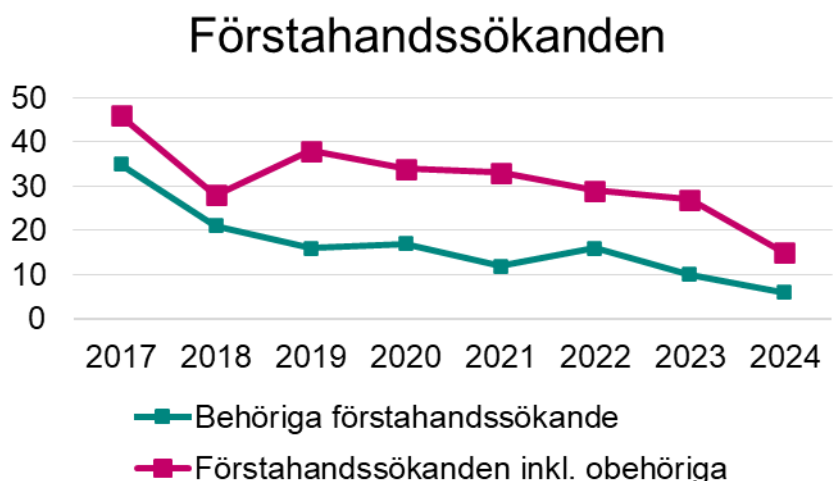
förstahandssökanden och samhällsvetenskapsprogrammet hade inga behöriga förstahandssökanden. Båda programmen togs bort ur utbudet inför preliminärantagningen på grund av det låga söktrycket.

Elevantal och söktryck

Elevantalet på Kärrtorps gymnasium har minskat kraftigt det senaste decenniet, samtidigt som antalet 16-åringar i Stockholm och i länet har ökat. Läsåren 2011/12 till 2013/14 var skolan en av stadens större skolor med cirka 1 200 elever. Mellan 2014–2018 minskade söktrycket och elevantalet snabbt för att sedan stabiliseras på en låg nivå, se Figur 1.

Figur 1. Elevantal 15 oktober på Kärrtorps gymnasium, 2013–2023 och 15 september 2024. Källa: Stockholms stads barn- och elevregister och Skolverket.

Figur 2. Antalet förstahandssökande till Kärrtorps gymnasiums nationella program, uppdelat på sökanden som var behöriga respektive obehöriga till de nationella programmen. Källa: Indra och gymnasieavdelningen.

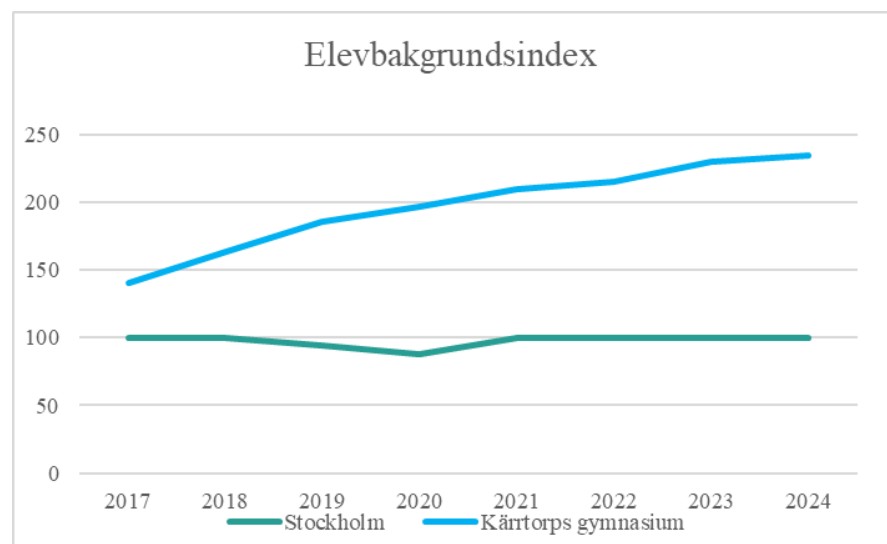
Antalet sökande som har Kärrtorps gymnasium som sitt förstahandsval i första ansökningsomgången till gymnasiet har minskat de senaste åren, se Figur 2. Valet till gymnasieskolan sker i

flera ansökningsomgångar, där sökanden har möjlighet att välja om efter att de sett resultatet av den första, preliminära antagningen. Många anpassar då sina val utifrån vad de tror att de kan komma in på.

Antalet förstahandssökande i första ansökningsomgången visar på intresset för olika skolor och utbildningar innan en stor andel sökanden anpassar sina val. Ett vikande antal förstahandssökanden över tid, som i fallet med Kärrtorps gymnasium, indikerar att skolan kraftigt minskat i attraktivitet.

Elevprofil

Kärrtorps gymnasiums minskade attraktivitet och låga söktryck har gjort att de behöriga elever som börjar på skolan har låga betygsresultat med sig från grundskolan. Allmänt sett är det utmanande att klara högskoleförberedande program med låga meritvärden från grundskolan, och eleverna behöver mycket stöd i sina studier för att de ska kunna erhålla godkända betyg. Att elever på Kärrtorps gymnasium har haft strukturella utmaningar redovisas nedan i form av ett framräknat elevbakgrundsindex, se Figur 3. Ett högt elevbakgrundsindex betyder ett lågt meritvärde från grundskolan beräknat tillsammans med andra socioekonomiska faktorer.

Figur 3. Elevbakgrundsindex för Kärrtorps gymnasium. Indexet inkluderar både behöriga och obehöriga elever¹. Källa: SCB och Sweco

Genom Figur 3 framgår att Kärrtorps gymnasium över tid har antagit en högre andel elever med låga meritpoäng. För jämförelsens skull visas stadens kommunala index som uppgår till 100².

¹ För 2019 och 2020 användes en annan definition för beräkningar, vilket förklarar att indexet inte är 100 för Stockholm då.

² Se fotnot 1.

Huvudmannens satsningar

Huvudmannen och skolan har de senaste åren gjort ett flertal satsningar för att vända trenden på Kärrtorps gymnasium. Satsningarna har innefattat skolledningen, personal och elever och riktats mot lärarlöner, pedagogik, elevers psykiska hälsa, normkritiskt värdegrundsarbete, en ny programmix, marknadsföring och ekonomiskt stöd. Skolan har tagit del av och engagerat sig i övergripande insatser från förvaltningen och specifika satsningar för skolan.

Skolledningen har de senaste åren fått stöd av förvaltningen i form av en ledningsgruppsutvecklingsprocess och skolledningen har också tagit del av generella stöd som rektorsprogrammet och en chefsutbildning för rektorer. Förvaltningen har gett skolledningen riktat och fördjupat analysstöd om betygsresultat.

Kärrtorps gymnasium var en av ett 30-tal skolor i Stockholms stad som ingick i projektet BLIVA, som står för behovsdrivet lärande med innovativa verktyg och arbetssätt. Projektet pågick 2019–2022 och finansierades av Europeiska socialfonden. Förvaltningen gav stöd i utvecklingsarbetet, som involverade samtliga lärare på skolan. Projektet erbjöd färdiga paket med innehåll och förslag inom områden som skolan uttryckt behov inom, bland annat utforskandet av digitala verktyg och arbetssätt. Utvärderingar av projektet har visat på mycket goda resultat när det gäller undervisningsutveckling, organisatorisk utveckling, systematiskt kollegialt lärande och digital kompetens. BLIVA fick fram till vårterminen 2024 en lokal fortsättning på Kärrtorps gymnasium i vad som kallades KLIVA, även det med stöd av förvaltningen.

Kärrtorps gymnasium är också en av tre skolor där elever på naturvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet under läsåren 2022/23 och 2023/24 hade möjlighet att arbeta tillsammans med Tekniska museet i samarbetet Wisdome Stockholm. Intentionerna med avtalet var att skapa mervärde för elever och lärare, kompetensutveckling för lärare, att skapa kopplingar till näringslivet och att attrahera fler elever. I förvaltningens utvärdering av måluppfyllens framgår att eleverna över lag har uppskattat undervisningsmodellen och att skolorna har varit positiva till ett fortsatt samarbete, men också att samarbetet har präglats av svårigheter som har begränsat måluppfyllnaden när det gäller kompetensutveckling och integrering med undervisningen.

Förvaltningen och skolan har också breddat och fördjupat skolans utbud genom att lägga till ett yrkesprogram och yrkesintroduktion,

ett program på anpassade gymnasieskolan och en spetsutbildning på teknikprogrammet i samarbete med Kungliga Tekniska Högskolan.

Sedan läsåret 2021/22 har Kärrtorps gymnasium fått statsbidrag för löner till karriärtjänster, som förstelärare eller lektorer, även kallat pott 2. Statsbidraget är riktat till skolor som har särskilt svåra utmaningar med hänsyn till elevernas socioekonomiska bakgrund. Bidraget ger förstelärare en löneökning med minst 10 000 kronor per månad. Kärrtorps gymnasium är också en av 17 gymnasieskolor som läsåren 2021/22 och 2022/23 har fått statsbidrag för att arbeta med att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa.

I utbildningsförvaltningens arbete med normkritiskt värdegrundsarbete har Kärrtorps gymnasium tilldelats de högsta beloppen för 2023 och 2024. Merparten av medlen har gått till arbetet med mentorer i våldsprevention (MVP).

Förvaltningen har sedan 2022 gjort ett flertal insatser för att stärka gymnasiets varumärke. Tillsammans med skolan har förvaltningen tagit fram en kommunikationsplan och en aktivitetsplan som riktat sig till blivande elever och vårdnadshavare och till befintliga elever och lärare. Skolans webbplats har setts över, en kampanj för sociala medier i samband med gymnasievalet har genomförts och insatser för att lyfta skolan med ett positivt fokus har resulterat i ett flertal artiklar i olika press och inslag i Sveriges Radio och SVT.

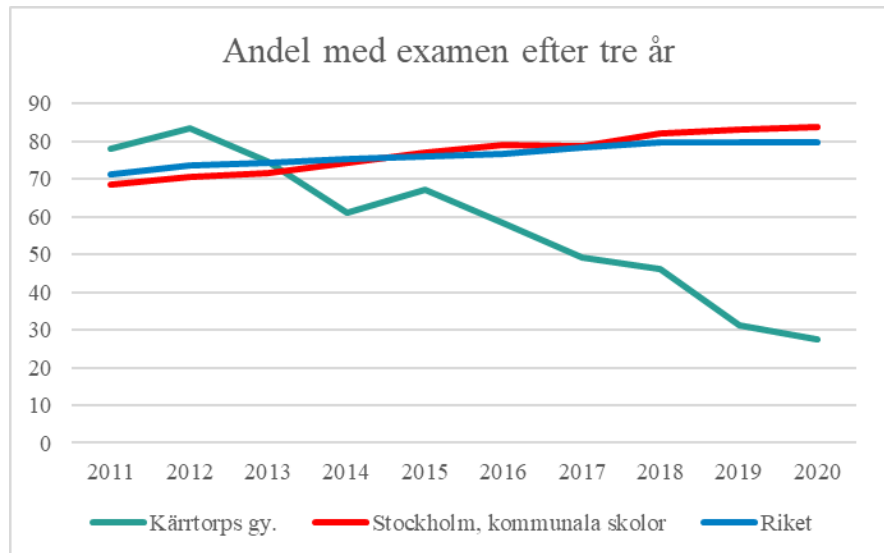
Trots flera satsningar från förvaltningen, en stark skolledning och engagerade lärare har trenden inte gått att vända på Kärrtorps gymnasium.

Resultatutveckling – examen, betygsresultat och studiemiljö
Sedan starten av gymnasiereformen Gy 2011 har andelen elever med examen sjunkit på Kärrtorps gymnasium. Genomströmningen, det vill säga andelen examinerade inom tre eller fyra år, har också sjunkit. Vid påseende av uppgifter för elevernas frånvaro från undervisningen och enkätresultat för trygghet, studiero och elevernas nöjdhet över skola ligger Kärrtorps gymnasium på låga nivåer. Skolinspektionens enkät för 2022 och 2024 uppvisar samma bild med lägre resultat kring trygghet, arbetsro och elevbemötande eleverna emellan och i förhållande till de vuxna på skolan. Frånvaron uppgick 2024 till 33 procent.

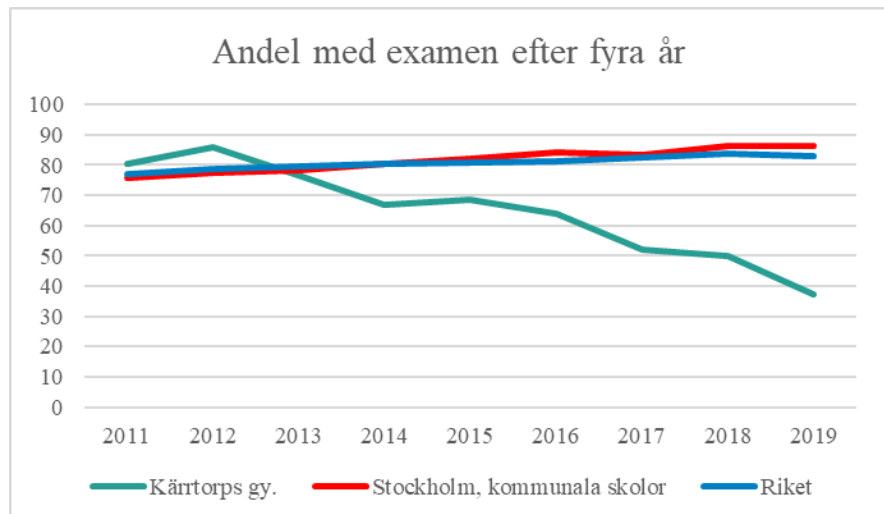
Måluppfyllelse – examen på nationella program

Ett sätt att illustrera måluppfyllelse är att se på Kärrtorps gymnasiums genomströmning (andelen elever som har uppnått examen inom tre eller fyra år). Oberoende av vilken studielängd som analyseras, tre eller fyra års gymnasiestudier, så uppvisas en

fallande genomströmning mot examen för de elever som har påbörjat sina studier på Kärrtorps gymnasium, se Figur 4 och Figur 5. Som referens redovisas motsvarande andelar för Stockholm stads kommunala skolor och riket, där motsvarande andelar ökade något under motsvarande period.

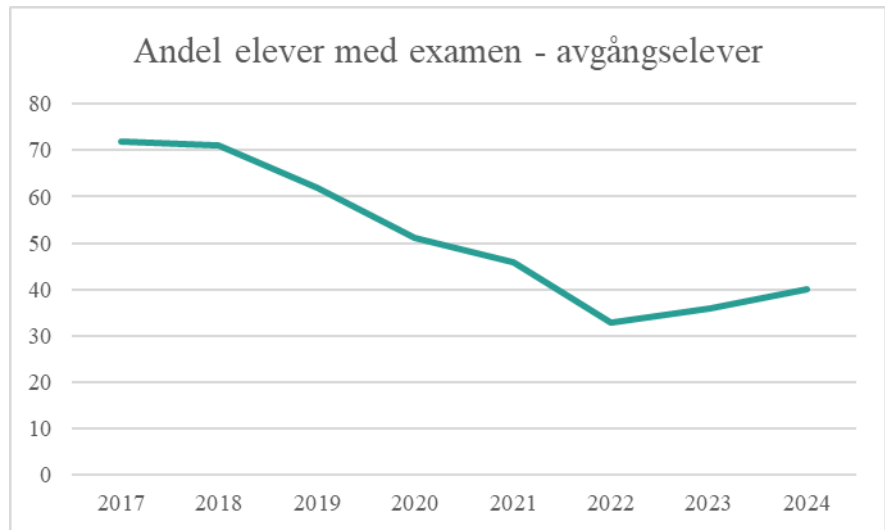
Figur 4. Andel med examen efter tre år, nationella program – utgår från elevernas startår. Källa: Skolverket

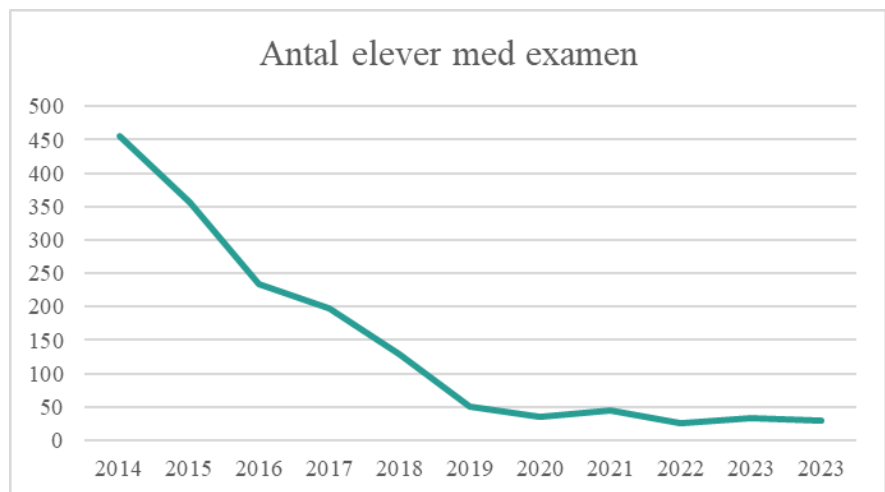
Figur 5. Andel med examen efter fyra år, nationella program – utgår från elevernas startår. Källa: Skolverket

Ett annat sätt att belysa måluppfyllelse är andelen avgångselever med examen på en skola, oberoende av var studierna började eller elevernas studielängd. Figur 6 visar examensandelarna för Kärrtorps gymnasium. En positiv tendens uppvisas från och med 2023 då andelstalen ökade för 2023 och 2024, dock från låga nivåer. Uttryckt i antal elever så var det endast fyra fler elever som tog examen 2024 jämfört med 2022. År 2024 examinerades tolv elever från ekonomiprogrammet, tio från naturvetenskapsprogrammet och

åtta från samhällsvetenskapsprogrammet. Figur 7 visar utvecklingen av antal elever med examen från 2014.

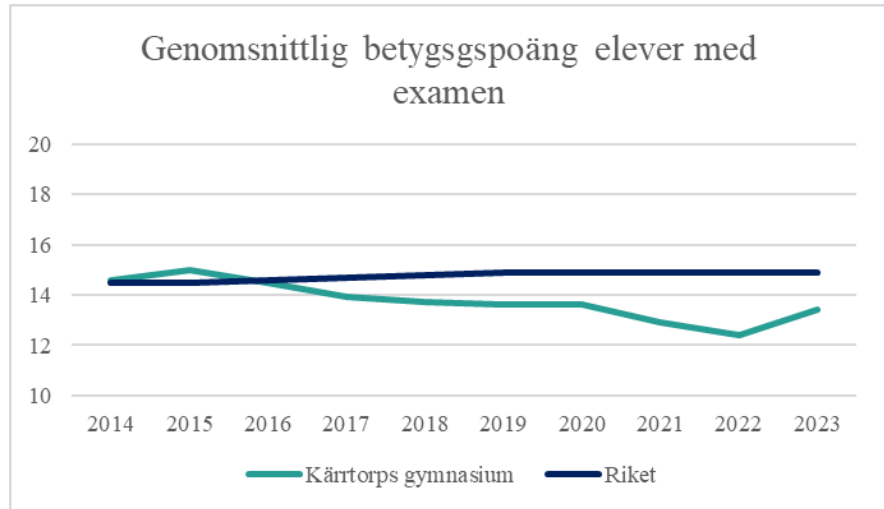
Figur 6. Andel elever med examen - avgångselever på Kärrtorps gymnasium. Källa: Sweco

Figur 7. Antal elever med examen. Källa: Sweco

Betygsutveckling

För elever med examen är det brukligt att beräkna genomsnittlig betygspoäng. Eftersom kraven för att erhålla examen är relativt höga samt att betygsgenomsnittet är ett komprimerat mått kan betygsgenomsnittet uppvisa mindre variationer än andelstalen för examen. Figur 8 visar att den genomsnittliga betygspoängen har minskat på Kärrtorps gymnasium fram till och med 2022, för att uppvisa en ökning 2023. Som jämförelse visas motsvarande resultat för riket, där betygsgenomsnittet har ökat med 0,5 poäng de senaste tio åren. Då elever med lägre meritpoäng från grundskolan antas till en gymnasieskola, som på Kärrtorps gymnasium, är det svårt att upprätthålla tidigare betygsnivåer.

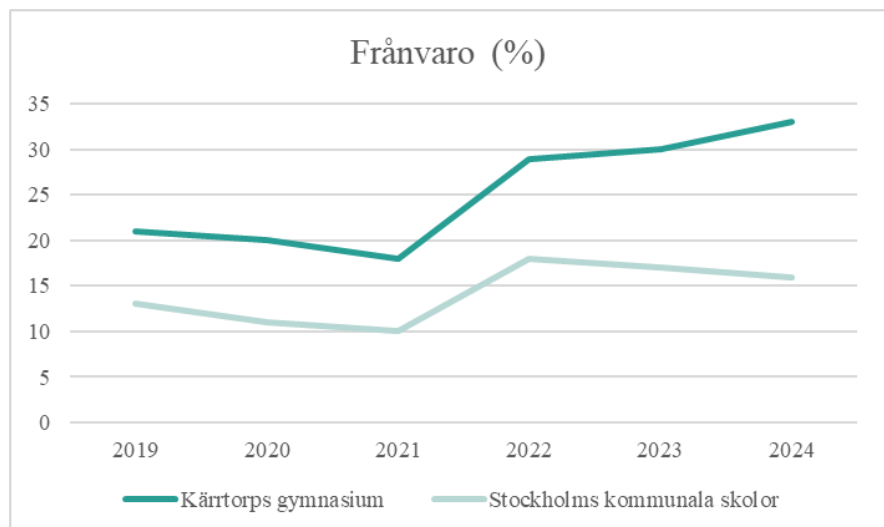

Figur 8. Genomsnittlig betygspoäng för elever med examen. Källa. Skolverket

Studiemiljö

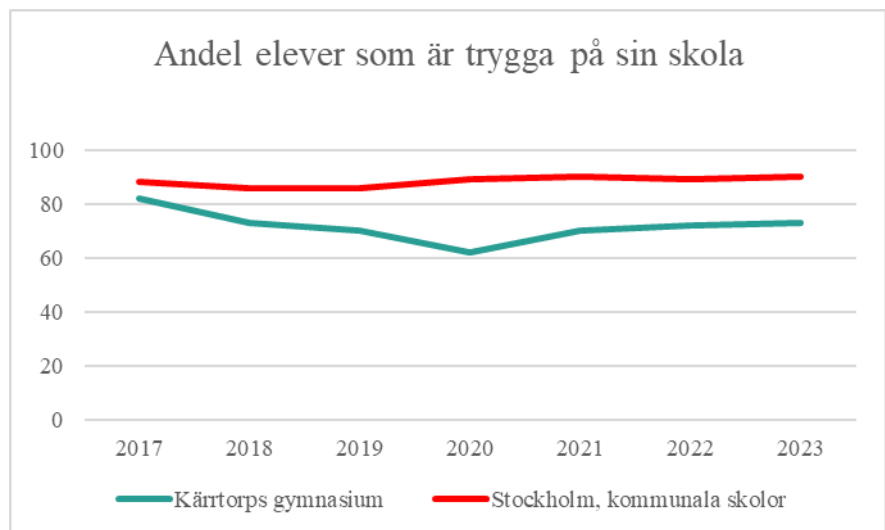
Att fånga in bra perspektiv som rör en skolas studiemiljö är en svårighet. Till stöd för att ringa in några perspektiv som rör studiemiljön kan uppgifter om elevernas frånvaro från undervisningen och resultat från elevenkäter synliggöra vissa perspektiv. Nedan visas några utvalda resultat från länets årliga elevenkät. Sammanhängande resultat finns att tillgå från och med 2019. År 2018 genomfördes en omläggning inom skolplattformen som medförde att uppgifterna utgick tillfälligt.

Frånvaron på Kärrtorps gymnasium följer samma tendens i stort som för den totala frånvaron för Stockholms stads kommunala gymnasieskolor, dock är frånvaron väsentligt högre på Kärrtorps gymnasium, se Figur 9. En skillnad för 2024 är att frånvaron har fortsatt att öka på skolan medan genomsnittet i staden har sjunkit.

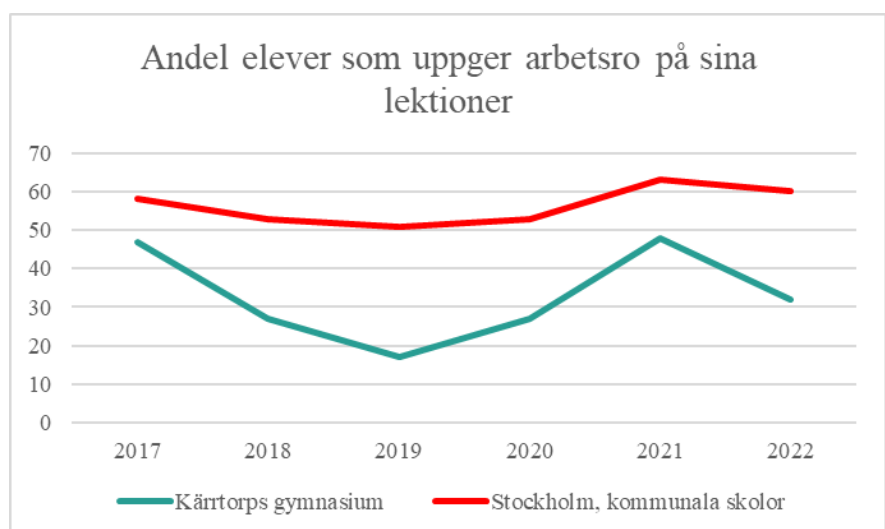

Figur 9. Frånvaro i procent på Kärrtorps gymnasium och i stadens kommunala skolor. Källa: Sweco

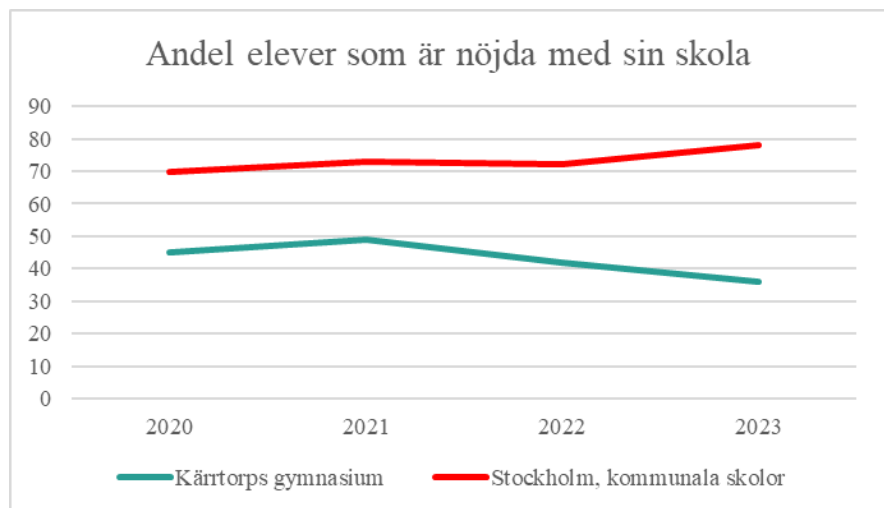
Kärrtorp gymnasiums elever har på ett flertal påståenden haft ett lägre resultat än det samlade resultatet för Stockholms stads gymnasieskolor. I Figur 10, Figur 11 och Figur 12 redovisas resultaten för elevernas upplevelse av trygghet, arbetsro och nöjdhet över skolan. Samtliga resultat är lägre än Stockholm stad totalt, men med lite olika tendenser. Andelen som upplever trygghet och studiero har ökat sedan 2019 och 2020, då de var på sina lägsta nivåer. Dock ett något lägre resultat 2023 jämfört med 2022 för upplevd studiero. Elevernas nöjdhet med skolan har minskat de tre senaste mätningarna. Elevernas nöjdhet med Kärrtorps gymnasium är den lägsta av de cirka 60 skolor som genomfört Gymnasieenkäten 2023.

Figur 10. Andel elever som är trygga på sin skola. Källa: Storsthlm:s elevenkät

Figur 11. Andel elever som uppger arbetsro på sina lektioner. Källa: Storsthlm:s elevenkät

Figur 12. Andel elever som är nöjda med sin skola. Källa: Storsthlm:s elevenkät

Skolinspektionen har efter en regelbunden kvalitetsgranskning 2022 skrivit att rektorn i hög utsträckning leder och styr skolans utveckling, och att fokus läggs på både skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Undervisningen är strukturerad, varierad och intresseväckande och lärarna stöttar eleverna aktivt och ger eleverna möjlighet att vara delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande. Det utvecklingsområde Skolinspektion såg var att högpresterande elever bör få större utmaningar i undervisningen. Trots förvaltningens, skolledningens och lärares insatser har den vikande resultatutvecklingen inte vänt.

Skolans ekonomiska resultat över tid

Skolans ekonomiska resultat var i stort sett i balans 2014, -1,0 mnkr. Från och med 2015 har skolan haft mer betydande underskott. Resultatutvecklingen från och med 2015 hänger nära samman med elevutvecklingen. När elevantalet minskar från och med 2015/16 blir det svårt att få en ekonomi i balans, se Tabell 1.

År	Ekonomiskt resultat, mnkr ³	Antal inskrivna elever 15 september introduktions- och nationella program from 2017	Antal heltidstjänster (mars from 2019)
2014	-1,0	1 139	
2015	-6,3	1 104	
2016	-11,0	941	
2017	-13,1	758	
2018	-14,8	517	
2019	-11,5	389	69,4
2020	-8,1	402	57,5
2021	-7,6	410	55,9
2022	-9,8	415	62,0
2023	-14,7	413	68,1
2024 (prognos P09, september 2024)	-15,1	313	69,8
Totalt 2014–24	-113,0		

Tabell 1. Ekonomiskt resultat, elevantal, antal heltidstjänster på Kärrtorps gymnasium, 2014–2024

Skolan har under hela perioden arbetat med och genomfört effektiviseringar och omprovningar. Det är en förklaring till att underskottet inte har ökat i samma takt som elevantalet och klasstorlekarna har minskat. Den kommunala huvudmannens samlade budget för skolor i egen regi har finansierat underskottet, och lika villkor gentemot enskilda huvudmän har därmed följts.

Klasstorlekar och personaltäthet

År 2014 hade skolan fulla klasser eller nästan fulla klasser. Därefter har klasstorlekarna successivt minskat för de nationella programmen. Under vårterminen 2024 var den genomsnittliga klasstorleken 17,3 elever, nästan en halvering jämfört med 2014. Vidare en mindre minskning jämfört med höstterminen 2023.

Skolorna räknar 2024 med att en klass i nationella program är 33 elever, vissa variationer finns. Under 2024 krävs en genomsnittlig klasstorlek på 30–32 elever för en stabil ekonomi.³

Stora delar av skolans kostnader har varit svåra att påverka eftersom undervisningen till stora delar bedrivs i klasser. Behovet av antal lärare har till stor del varit oförändrat även om klasstorlekarna

³ Detta gäller studieförberedande nationella program. För yrkesprogrammen är klasstorlekarna mindre för fler program.

minskat. Detta visar sig också i personaltätheten (minskningen 2022 förklaras till del av nystartade program), se Tabell 2. För att få en ekonomi i balans krävs ungefär 10–12 elever per heltidstjänst för skolor med motsvarande programmix.

År	Antal elever per heltidstjänst (oktober)
2020	7,2
2021	6,8
2022	6,1
2023	5,8

Tabell 2. Antal elever per heltidstjänst.

För att ge skolan förutsättningar att nå ekonomisk balans har skolan sedan 2021 fått ett anslag för strukturellt underskott. Med de små och minskande klasstorlekarna hade inte skolan strukturella förutsättningar att nå ett positivt ekonomiskt resultat. Vidare är uppbyggnaden av anpassad gymnasieskola kostsam. Skolan har därför årligen fått ett anslag som 2022 var 6,0, 2023 8,2 och 2024 13,1 miljoner kronor. Anslaget för det strukturella underskottet har finansierats av den kommunala huvudmannens samlade budget för skolor i egen regi, och lika villkor gentemot enskilda huvudmän har därmed följts.

Under de senaste åren har skolan fått en högre socioekonomisk ersättning. En förklaring är elevernas sämre förutsättningar, vilket syns i elevbakgrundsindexet, se Figur 3. En annan förklaring är att elever med sämre förutsättningar har givits en högre ersättning, vilket gynnat skolan.

Kostnader för att driva skolan vidare

Skolan får 2024 ett anslag för strukturellt underskott på 13,1 miljoner kronor. Det baseras på klasstorlekarna i oktober för läsåret 2023/24. Om klasstorlekarna fortsätter att minska ökar också behovet av anslaget. Det är svårt att bedöma den långsiktiga utvecklingen. Givet att den genomsnittliga klasstorleken är oförändrat så kräver det ett extra årligt anslag på ungefär 15 miljoner kronor.

En annan kostnad för förvaltningen är lokalkostnaderna. Skolans lokaler rymmer ungefär 800 elever. När elevantalet är betydligt lägre innebär det att lokalkostnaden per elev blir högre jämfört med en välfylld skola.

Kostnad för att avveckla skolan

Kostnaden för att avveckla skolan beror på många faktorer. Generellt ökar kostnaderna de två sista läsåren beroende på att antalet elever blir färre. Elevantalet kommer årligen minska med ungefär 110–120 elever exklusive eventuella avhopp.

Läsåren 2026/27 och 2027/28 kommer skolan att dela lokaler med en evakuerad skola. Det innebär att lokalkostnaderna inte ökar. Vidare kommer stödtjänster som vaktmästare, skolmåltider och liknande att kunna delas med den evakuerade skolan. Kostnader för läromedel påverkas inte då de ofta är knutna till antalet elever.

Kostnaderna för skolledning och undervisning blir högre. Kostnaden för vissa tjänster måste fördelas på färre elever. Ett exempel är kostnaden för rektor. Vidare kommer undervisningen bedrivas i mindre undervisningsgrupper bland annat till följd av svårigheter till samläsning. Det blir också svårt att fylla hela lärartjänster med undervisningstid.

Hur höga avvecklingskostnaderna blir beror på hur många elever som är inskrivna på skolan, antalet klasser och undervisningsgrupper. Vidare behöver skolan successivt anpassa antalet tjänster och tjänstefördelning till situationen för varje termin.

Kärrtorps gymnasium lokaler – nuläge och framtida behov

Utbildningsnämnden hyr Kärrtorps gymnasiums lokaler av SISAB. Den totala lokalytan omfattar 12 539 kvm med en årshyra på cirka 15 mkr. Totalt bedöms lokalerna ha kapacitet för cirka 1 200 elever. Till följd av ett minskat söktryck hyr förvaltningen sedan 2018 ut drygt 2 600 kvm på Kärrtorps gymnasium till Utvecklingspedagogik AB, som bedriver resursskolan Luna Södra i lokalerna. Idag omfattar gymnasiets lokalyta cirka 10 000 kvm med en kapacitet för cirka 800 elever. Årshyran för gymnasiets nuvarande lokaler är strax under 11 mkr.

Trots en minskad verksamhetsyta har Kärrtorps gymnasium ett fortsatt kapacitetsöverskott. Läsåret 2023/2024 låg fyllnadsgraden på 56 procent medan genomsnittet i staden var 91 procent föregående läsår. När nuvarande avtal löper ut sommaren 2025 kommer Utvecklingspedagogik AB lämna lokalerna på Kärrtorps gymnasium.

Eleverprognos och planerade kapacitetsförändringar

Gymnasieskola

Fram till 2032 förväntas 4 600 fler gymnasieelever finnas i gymnasierregionen Stockholm. Enligt Stockholms stads elevantalframskrivning förväntas 1 700 fler gymnasieelever gå på en skola i Stockholm varav 900 elever i egen regi. Under samma period planerar förvaltningen för cirka 1 400 nya gymnasieplatser genom ny- och ombyggnation, samtidigt som tillfällig kapacitet på drygt 300 platser avvecklas. Den tillkommande kapaciteten består

av en ny skola i Slakthusområdet och att ombyggnationen av Betty Petterssons gymnasium och Midsommarkransens gymnasium färdigställs. Det blir cirka 200 platser fler än det prognostiserade behovet i egen regi. Planerade kapacitetsförändringar i kombination med befintlig överkapacitet i staden medför ett förväntat överskott på cirka 700 elevplatser 2032. Viss överkapacitet bedöms vara nödvändig om en större andel stockholmselever på sikt ska kunna gå i stadens gymnasieskolor (uppdrag från kommunfullmäktiges budget 2024).

Det finns en stor osäkerhet vad gäller befolkningsutvecklingen på längre sikt. Prognosen för länet visar att det kommer finnas cirka 2 000 färre 16–18 åringar 2045 jämfört med 2032, samtidigt som antalet 16–18 åringar folkbokförda i Stockholm förväntas vara 400 fler under samma period.

Grundskola

Fram till 2032 förväntas antalet elever i grundskolan att minska med 7 500 elever varav 5 600 i de kommunala grundskolorna.

Elevantalsframskrivningen visar stora skillnader mellan olika delar av staden, regi och årskurs. Antalet elever förväntas att minska mest i förskoleklass och årskurs 1–3 medan antalet elever i årskurs 7–9 fortfarande förväntas öka ett par år framåt. På stadsdelsområdesnivå förväntas elevantalet öka enbart i Skärholmen och i Järva. Den största minskningen förväntas ske i innerstaden.

Efter år 2032 förväntas antalet barn och unga i grundskoleålder återigen öka till följd av omfattande bostadsbyggande. Merparten av den förväntade ökningen av 10 600 grundskolebarn fram till år 2045 förväntas ske i anslutning till större exploateringsområden. Tidplan och kapacitet för nya skolor står helt och hållet i relation till planprogrammets genomförandetakt och omfattning.

Evakueringsbehov

Majoriteten av stadens kommunala grund- och gymnasieskolor hyrs av SISAB. Under de närmsta åren behöver ett flertal skolor genomgå större underhållsarbeten. Detta i kombination med planerade ombyggnationsprojekt gör att förvaltningen har ständiga behov av evakueringslokaler.

Historiskt har evakueringar oftast hanterats med tidsbegränsade paviljonglösningar. Att ställa upp paviljonger är dock inte en kostnadseffektiv evakueringslösning. I takt med att elevantalet minskar i staden ser förvaltningen därför möjligheter i att kunna nyttja kapacitetsöverskottet i det befintliga lokalbeståndet till kommande evakueringsbehov.

För att förvaltningen inte ska riskera att stå med tomma lokaler som planeras att användas för evakueringar krävs ett tätt samarbete med fastighetsägare kring omfattning, tidplan och prioriteringsordning av planerade underhållsprojekt. Här har SISAB i uppdrag att i samarbete med utbildningsnämnden ta fram en upprustningsplan i syfte att skapa en prioriteringsordning över vilka skolor som är i störst behov av underhåll (uppdrag från kommunfullmäktiges budget 2024). Arbetet har påbörjats och förslag till prioriteringsordning förväntas levereras under hösten 2024.

Framtida lokalbehov

I samband med att Utvecklingspedagogik AB flyttar sin verksamhet från Kärrtorps gymnasium planerar förvaltningen att ställa om lokalerna inför en evakuering av International School of the Stockholm Region (ISSR). Mellan sommaren 2026 och januari 2028 genomför SISAB underhållsåtgärder samt verksamhetsanpassningar i ISSR:s ordinarie lokaler på Södermalm. Under produktionstiden behöver hela verksamheten evakueras. Bedömningen är att samtliga 650 elever på ISSR kan inrymmas i lokalerna i Kärrtorp tillsammans med befintlig gymnasieverksamhet. Förslaget medför en ökad fyllnadsgrad i lokalerna och att hyran per elev minskar.

Fram till 2036 finns det, utöver ISSR, ett antal grund- och gymnasieskolor i staden i behov av evakueringslokaler. Här bedömer förvaltningen att lokalöverskottet på Kärrtorps gymnasium i flera fall skulle vara en ändamålsenlig och kostnadseffektiv evakueringslösning.

Genom att nyttja Kärrtorps gymnasium till evakueringar kan staden bibehålla lokalresurser som kan behövas på längre sikt när elevantalet förväntas börja öka igen 2032.

Hemkommunansvaret

Stockholms stad har ett särskilt ansvar att erbjuda ett allsidigt gymnasieutbud till stockholmare. För de nationella programmen på gymnasieskolan uppnås detta genom samverkansavtalet i gymnasierregionen, som gör att elever kan söka och antas på lika villkor till de nationella programmen i länet och Håbo kommun. Vid slutantagningen var fyra procent av platserna i egen regi lediga, och förvaltningen ökar kapaciteten i takt med att antalet 16-åringar i Stockholm ökar.

Samverkansavtalet gäller inte för anpassade gymnasieskolan eller elever som är obehöriga till de nationella programmen. Drygt 50 elever har påbörjat ett introduktionsprogram på Kärrtorps gymnasiums höstterminen 2024. Av dessa läser nästan hälften

språkintröduktion. Antalet sökande till språkintröduktion har minskat kraftigt sedan 2022 och trots att förvaltningen har minskat antalet platser i stadens skolor två år i rad så finns det lediga platser vid terminsstart. På inriktningarna programinriktat val och yrkesintröduktion mot försäljnings- och serviceprogrammet är det nästan 20 elever vid terminsstart. På båda dessa inriktningar finns det lediga platser i staden som mer än motsvarar elevantalet på Kärrtorps gymnasium.

Kärrtorps gymnasium har också ett fåtal elever som läser intröduktionsprogrammet individuellt alternativt. På individuellt alternativ fanns det i år fler sökande än platser, och förvaltningen ser över hur antalet platser kan ökas inför 2025/26.

Barnkonsekvensanalys

I gymnasierregionen och i Stockholm finns ett stort utbud av de nationella program som har erbjudits på Kärrtorps gymnasium. Det möter artikel 28 (b) i Barnkonventionen, som handlar om barns rätt till utbildning och uppmuntran till gymnasial utbildning. Eftersom söktrycket på Kärrtorps gymnasium är lågt så bedömer förvaltningen att påverkan på sökande till gymnasiet kommer att vara litet, och att kommunen möter upp mot artikel 28.

För att upprätthålla en hög utbildningskvalitet och likvärdighet mellan skolor är det viktigt att stadens resurser används effektivt, vilket relaterar till artikel 28 om uppmuntran till undervisning och artikel 2 om barns lika värde och rättigheter. Kärrtorps gymnasium har gått med ett betydande underskott under ett flertal år. Lokalerna används inte heller till fullo. Genom att hålla hyreskostnaderna nere frigörs mer ekonomiska resurser som kan användas till att förbättra utbildningen, vilket ger alla barn samma möjlighet till en bra utbildning.

Alla elever som idag går på Kärrtorps gymnasium kommer få möjlighet att avsluta sin utbildning, vilket också relaterar till artikel 2 om alla barns lika värde och rättigheter, artikel 3 om att barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn, och artikel 6 om alla barns rätt till liv och utveckling.

Förvaltningen har beaktat nuvarande och tidigare elevers åsikter utifrån elevenkäter från Storsthlm och Skolinspektionen, vilket går i led med artikel 12 om barns rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad. Skolledningen kommer också med stöd av förvaltningen ha en nära dialog med eleverna för att hantera frågor och eventuell oro och känslor som uppstår i samband med beslutet.

Skolans organisation minskar under utfasningstiden, vilket minskar bredden av utbudet på skolan och kan komma att påverka eleverna. Påverkan begränsas av att en annan gymnasieskola planeras att evakueras till byggnaden.

Personal

En risk- och konsekvensanalys kommer att tas fram i samverkan med fackliga representanter under oktober 2024.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom gymnasieavdelningen vid utbildningsförvaltningen, i samarbete med avdelningen för ekonomi och styrning.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 14 oktober 2024. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 16 oktober 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag att stänga antagningen till Kärrtorps gymnasium från och med läsåret 2025/26. Fortsatt föreslår utbildningsförvaltningen att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag att befintliga elever på Kärrtorps gymnasium får fortsätta sin utbildning på skolan fram till och med läsåret 2026/27. Utbildningsförvaltningen föreslår avslutningsvis att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag att avveckla Kärrtorps gymnasium efter läsåret 2026/27.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Joachim Håkansson
Gymnasiedirektör
Utbildningsförvaltningen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lena Holmdahl, Utbildningsdirektör	2024-10-14